

Dosar nr. 3ra-631/18

prima instanță: Judecătoria Căușeni (I. Sandu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, S. Gîrbu, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Anatolie Focșa,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție” și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Anatolie Focșa și a fost menținută hotărârea din data de 10 octombrie 2016 a Judecătoriei Căușeni,

c o n s t a t ă:

La 19 mai 2015, Anatolie Focșa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul Anatolie Focșa a invocat că, la 14 mai 2015, prin intermediul oficiului poștal, a recepționat dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, care a fost emisă în baza articolelor 86 (1), lit. z) din Codul Muncii, art. 58 lit. g) și art. 64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public.

Reclamantul a menționat că, nu este de acord cu dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, din următoarele motive. Conform citației nr. 02/1 - 24 - 495 din 22 aprilie 2015, Anatolie Focșa a fost citat, pentru data de 27 aprilie 2015, orele 13.00, la ședința Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni.

Respectiv, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, la ședința din data de 27 aprilie 2015, a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a solicitat prin prisma prevederilor punctului 17, subpunctul 7 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.201 din data 11 martie 2009, suspendarea, pe parcursul examinării sesizării primarului orașului Căușeni privind comiterea abaterii disciplinare de către Anatolie Focșa, a mandatului de membru a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a lui Ala Cucuș – Chiselița și Elena Ochișan.

Reclamantul Anatolie Focșa a specificat că, motiv de suspendare a mandatului de membru al Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a lui Ala Cucuș – Chiselița, este faptul că, Anatolie Focșa anterior a depus o plângere în adresa Procuraturii Căușeni, cu privire la acțiunile lui Ala Cucuș – Chiselița, și anume că, din vina lui Ala Cucuș – Chiselița, Primăria orașului Căușeni și Consiliul orășenesc Căușeni, prin 4 hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, au fost sancționate pentru încălcarea drepturilor lui Anatolie Focșa.

Ca exemplu, reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 31 octombrie 2013 a Judecătoriei Căușeni, a fost constatat faptul că, secretarul Consiliul orășenesc Căușeni, Ala Cucuș – Chiselița, a încălcat dreptul privind accesul la informație și la petiționare a lui Anatolie Focșa. Iar, prin decizia din 21 ianuarie 2014 a Curții de Apel Bender, a fost casată parțial hotărârea din 31 octombrie 2013 a Judecătoriei Căușeni și a fost încasat, în mod solidar, din contul bugetului orășenesc Căușeni și a secretarului Consiliul orășenesc Căușeni, Ala Cucuș – Chiselița, în beneficiul lui Anatolie Focșa, prejudiciul moral, în sumă de 6 000 lei.

La fel, reclamantul Anatolie Focșa a specificat că, motiv de suspendare a mandatului de membru în Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a lui Elena Ochișan, îl constituie faptul că, anterior Elena Ochișan a depus o plângere, către organelor de drept cu referire la faptul că, Anatolie Focșa a înjurat-o și a amenințat-o cu răfuială fizică pe Elena Ochișan, în anticamera Primarului orașului Căușeni. Iar, prin procesul -verbal cu privire la constatarea contravenției nr. 1527 MAI 01747717 din 20 august 2012, Anatolie Focșa a fost sancționat în baza art. 69 Cod contravențional, cu amendă în mărime de 30 u.c.

Reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 15 noiembrie 2012 a Judecătoriei Căușeni, a fost admisă contestația lui Anatolie Focșa și anulat procesul -verbal cu privire la constatarea contravenției nr. 1527 MAI 01747717 din 20 august 2012, cu încetarea procesului contravențional, din motivul nulității procesului - verbal și a lipsei faptului contravenției. Iar, prin decizia din 14 martie 2013 a Curții de Apel Bender, a fost menținută hotărârea din 15 noiembrie 2012 a Judecătoriei Căușeni.

La fel, reclamantul Anatolie Focșa, a menționat că, la ședința Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, din 27 aprilie 2015, a solicitat clasarea cauzei disciplinare, intentate în privința lui Anatolie Focșa, în baza punctului 36, subpunctul 3, lit. b) și punctului 67 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din data de 11 martie 2009 și art. 59 (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, care prevăd că, sancțiunile disciplinare se aplica în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterilor disciplinare.

Totodată, reclamantul Anatolie Focșa, a invocat că, la ședința din 27 aprilie 2015, a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni, a solicitat să-i fie prezentat Raportul autentificat, care se pretinde că ar fi fost falsificat de Anatolie Focșa. Mai mult, reclamantul a specificat că, asupra falsificării raportului s-a expus instanța de judecată în cauza penală, respectiv, asupra acestui fapt, nu se mai poate expune și Comisia de disciplină.

Reclamantul Anatolie Focșa a motivat că, la 28 aprilie 2015, a depus cererea, cu numărul de intrare 02/1-25-576, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, prin care a solicitat clasarea cauzei disciplinare, intentate în privința lui Anatolie Focșa, în baza sesizării Primarului orașului Căușeni, din motivul expirării termenului de 6 luni, pentru aplicarea sancțiunii disciplinare. Totodată, Anatolie Focșa a solicitat ca răspunsul, cu referire la cererea depusă la 28 aprilie 2015, să fie înmănat reclamantului, în termen de cel mult 1 zi, dar reclamantul nu a primit răspuns, nici pînă la momentul adresării în instanța de judecată.

Reclamantul a invocat că, la 28 aprilie 2015, a mai depus cererea cu numărul de intrare 02/1-25-574, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni, prin care a solicitat restituirea sesizării Primarului orașului Căușeni, în temeiul faptului că, Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2009, iar conform art. 6 alin. (1), (2) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Totodată, Anatolie Focșa a solicitat ca răspunsul cu referire la cererea depusă la 28 aprilie 2015, să fie înmănată reclamantului Anatolie Focșa, în termen de cel mult o zi, dar reclamantul nu primit răspuns, nici pînă la momentul adresării în instanța de judecată.

La fel, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, la 30 aprilie 2015, a depus cererea, cu numărul de intrare 02/1-25-608, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni, prin care a solicitat suspendarea mandatului de membru a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni, a lui Mungiu Natalia, dar Anatolie Focșa nu a primit răspuns, pînă la momentul adresării în instanța de judecată.

Reclamantul a mai invocat că, la 30 aprilie 2015, a mai depus și cererea cu numărul de intrare 02/1-25-609, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, prin care a solicitat efectuarea anchetei de serviciu, privind încălcarea atribuțiilor de serviciu de către Elena Ochișan, cu sancționarea acesteia, dar Anatolie Focșa nu a primit răspuns, pînă la momentul adresării în instanța de judecată.

Reclamantul Anatolie Focșa a motivat că, la 30 aprilie 2015, a depus sesizarea, cu numărul de intrare 02/1-25-610, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, cu referire la acțiunile ilegale ale secretarului Consiliul orășenesc Căușeni, Ala Cucuș – Chiselița, privind prejudicierea Consiliului orășenesc Căușeni în mărime de 6 000 lei și a solicitat destituirea lui Ala Cucuș – Chiselița, din funcția de secretar al Consiliul orășenesc Căușeni și recuperarea prejudiciului, dar Anatolie Focșa nu a primit răspuns la această sesizare.

La fel, la 30 aprilie 2015, a depus sesizarea, cu numărul de intrare 02/1-25-613, către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, cu referire la acțiunile ilegale ale angajatului Primăriei Căușeni, Vasile Boiștean și a solicitat demiterea din

funcție a lui Vasile Boiștean dar, Anatolie Focșa nu a primit răspuns, pînă la momentul adresării în instanța de judecată.

Reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința lui, Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a încălcat procedura de examinare a cauzei disciplinare.

Astfel, reclamantul a indicat că, conform punctului 36 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009, după recepționarea sesizării Primarului orașului Căușeni, președintele Comisiei de disciplină, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, trebuia să convoace Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, pentru a decide, fie asupra remiterii cauzei secretarului comisiei, în vederea desfășurării anchetei de serviciu, fie clasarea cauzei, în baza punctului 36 (3). lit. b) și punctului 67 din Regulamentul menționat supra.

De asemenea, reclamantul a motivat că, Anatolie Focșa nu a fost audiat în cadrul examinării cauzei disciplinare, contrar punctului 38 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009, care prevede expres audierea funcționarului public, a cărui faptă constituie obiectul sesizării, iar refuzul funcționarului public de a fi audiat se consemnează într-un proces-verbal, semnat de cel puțin 2 persoane din cadrul autorității publice, unul dintre care, fiind membru al comisiei de disciplină în condițiile punctului 10 al Regulamentului menționat.

Mai mult, reclamantul Anatolie Focșa a invocat că, nu a primit sesizarea în baza căreia a fost intentată cauza disciplinară în privința lui și nici nu i-a fost solicitată explicație în scris sau verbal, cu referire la sesizarea Primarului orașului Căușeni.

Reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, nu i-a fost adus la cunoștință procesul verbal al ședinței Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, contrar punctului 59 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009.

Reclamantul a mai menționat că, la 08 mai 2015, în jurul orelor 10.30, a primit scrisoarea secretarului Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, nr. 02/1 - 24 - 552 din 05 mai 2015, prin care a fost înștiințat că, la 07 mai 2015, orele 16.00, va avea loc ședința Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni.

Reclamantul Anatolie Focșa a menționat că, el nu a cunoscut despre ședința Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni din 07 mai 2015 și nici nu a avut posibilitatea de a participa, deoarece la 07 mai 2015, la orele 16.00, a participat la o ședință de judecată, în cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La fel, reclamantul a specificat, că ulterior, Anatolie Focșa a aflat, de la membrii Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni și din raportul secretarului Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni faptul că, în cadrul examinării procedurii disciplinare, intentate în privința lui Anatolie Focșa, lui i s-a incriminat faptul că, la data de 27 decembrie 2005, a prezentat în instanța de judecată, un raport fals.

Reclamantul Anatolie Focșa a motivat că, actul administrativ de demitere a lui Anatolie Focșa, a fost emis fără consultarea organului sindical, contrar art. 87 alin. (1) Codul muncii.

Reclamantul a reiterat că, Anatolie Focșa a fost sancționat după expirarea a 9 ani și jumătate, de la presupusa abatere disciplinară, contrar art. 209 alin. (2), 210 din Codul muncii și art. 59 (2) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Or, chiar dacă Anatolie Focșa a prezentat un raport fals, în instanța de judecată, la 27 decembrie 2005, termenul de atragere la răspundere disciplinară a expirat la 27 iunie 2006.

Subsecvent, reclamantul a subliniat că, Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2009; Legea nr. 25 din 22 august 2008 privind Codul de conduita al funcționarului public a intrat în vigoare la data de 01 ianuarie 2009, iar Regulamentul Comisiei de disciplină, a intrat în vigoare la data de 17 martie 2009. Respectiv, aceste legi nu urmau a fi aplicate de către Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, la examinarea cauzei disciplinare.

În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza art. 6 Cod civil, art. 208-209, 355 Codul muncii, art. 59-60 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, punctelor 17, 36, 39, 44, 47, 52, 59, 67-68 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009.

Astfel, reclamantul Anatolie Focșa a solicitat anularea dispoziției primarului orașului Căușeni, nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, ca fiind emisă cu încălcarea procedurii de concediere și contrar art. 6 alin. (1) – (2) Cod civil, cu depășirea termenilor legali, de sancționare disciplinară.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, Anatolie Focșa a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea salariului, pentru perioada absentării forțate de la muncă, adică pentru perioada cuprinsă între 08 mai 2015 și data pronunțării hotărârii.

Suplimentar, celor invocate în cererea de chemare în judecată, reclamantul Anatolie Focșa a mai menționat că, conform sesizării Primarului orașului Căușeni, ca rezultat a infrațiunii comise de Anatolie Focșa, pot surveni consecințe grave, prin care bugetul Primăriei Căușeni, poate fi prejudiciat în mărimea salariului ratat de Ecaterina Baltag. Deci, primarul și-a motivat sesizarea prin probabilitatea unui prejudiciu, dar nu existența certă a unui prejudiciu.

Reclamantul Anatolie Focșa a subliniat că, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 10 iunie 2015, Colegiul a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Ecaterina Baltag. Cererea de revizuire a fost depusă de Ecaterina Baltag, în baza sentinței Judecătoriei Căușeni din 19 februarie 2014, iar, în consolidarea soluției oferite, instanța de revizuire a menționat că, instanțele de judecată, la adoptarea hotărârilor de respingere a pretențiilor lui Ecaterina Baltag cu privire la restabilire la lucru și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, și-au motivat soluția, în baza mai multor probe materiale, și nu doar în baza raportului cu privire la dările de seamă, care se pretinde a fi fals.

Mai mult, reclamantul Anatolie Focșa a specificat că, conform art. 46 (5) din Codul electoral, pe durata perioadei electorale, candidații nu pot fi concediați ori transferați la o altă muncă sau funcție, fără acordul lor, precum și nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni administrative, fără

consimțământul organului electoral, care i-a înregistrat, cu excepția cazurilor de infracțiuni flagrante.

Astfel, reclamantul a indicat că, prin demersul Partidului Socialiștilor din Republica Moldova nr. 3618 din 29 aprilie 2015, adresat Consiliului Electoral de Circumscripție Electorală raională Căușeni nr. 10, s-au remis documentele pentru înregistrarea listei candidaților la funcția de consilier raional, în Consiliul Raional Căușeni, iar la numărul de ordine 3, a listei de candidați, a fost indicat candidatul Anatolie Focșa.

La fel, reclamantul a menționat că, pârâtul Primarul orașului Căușeni, a prezentat instanței de judecată, cu scopul de a induce în eroare instanța, procesul verbal nr. 4 din 15 mai, fără a fi specificat anul, a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Căușeni nr. 10/1, prin care s-a examinat chestiunea cu privire la înregistrarea candidaților, la funcția de consilier, în Consiliul orașenesc Căușeni, din partea PSRM.

Respectiv, reclamantul Anatolie Focșa a menționat că, a fost eliberat din funcție, contrar art. 46 (5) din Codul electoral. Or, art. 1 din Codul electoral definește noțiunea de candidat ca, persoana care candidează pentru ocuparea unei funcții publice eligibile din partea partidelor sau altor organizații social-politice a blocurilor electorale, iar desemnarea candidaților, este procedura de adoptare de către partide și alte organizații social-politice, de către blocurile electorale, a deciziilor asupra candidaturilor pentru funcțiile electivă, desfășurată în cadrul ședințelor organelor de conducere ale partidelor și altor organizații social-politice ale blocurilor electorale, în conformitate cu statutele lor, după anunțarea datei alegerilor, iar perioada electorală, este perioada de timp cuprinsă între ziua aducerii la cunoștința publică a datei alegerilor și ziua în care rezultatele finale ale alegerilor, sunt confirmate de către organele competente.

Reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, data alegerilor locale generale au fost stabilite pentru 14 iunie 2015, conform Hotărârii Parlamentului RM cu privire la stabilirea datei alegerilor locale generale nr. 54 din 03 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 89 - 92 din 10 aprilie 2015, deci ziua aducerii la cunoștința publicului a datei alegerilor, este 10 aprilie 2015.

Reclamantul a menționat că, în dispoziția nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție” se face referire la un demers cu privire la propunerea Comisiei de disciplină, fără dată, fără an, înregistrat de angajator, cu nr. de intrare 02/1 - 25 - 649 din 07 mai 2015, demers care nu i-a fost adus la cunoștință lui Anatolie Focșa. La fel, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, nu i-au fost aduse la cunoștință nici alte materiale, acumulate de angajator în timpul anchetei de serviciu, deși această obligație este impusă în sarcina angajatorului.

Reclamantul Anatolie Focșa a invocat că, în dispoziția nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție” nu se conține descrierea faptei care constituie abaterea disciplinară, nu este indicat termenul de contestare a dispoziției și nici organul unde poate fi contestată, contrar prevederilor art. 210, alin. (1) din Codul muncii.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2016 a Judecătoriei Căușeni s-a respins ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției

nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului material și moral.

Prin decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Anatolie Focșa și s-a menținut hotărârea din 10 octombrie 2016 a Judecătorei Căușeni, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului material și moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 22 ianuarie 2018, conform scrisorii nr. 859 (f.d.89 vol. II), însă careva date despre recepționarea deciziei recurate de către recurentul Anatolie Focșa, lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de către Anatolie Focșa, prin intermediul oficiului poștal la 20 martie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul Anatolie Focșa a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 10 octombrie 2016 a Judecătorei Căușeni, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de recurs, recurentul Anatolie Focșa a invocat că, decizia Curții de Apel Chișinău, din 07 decembrie 2017, este pasibilă de a fi casată din următoarele motive.

Recurentul, Anatolie Focșa a menționat că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor, invocate de către Anatolie Focșa, în cererea de apel, contrar art. 373 alin. (5) Cod de procedură civilă, care prevede că, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, recurentul a indicat că, instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că, în corespundere cu dispoziția primarului orașului Căușeni, "cu privire la suspendarea raportului de muncă" nr. 03 - 1/24 din 21 august 2012, s-a dispus suspendarea raporturilor de muncă cu Anatolie Focșa, pînă la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești în cauza penală, pornită în privința recurentului Anatolie Focșa, adică pînă pe data de 03 februarie 2015. Însă, în perioada 04 februarie 2015 – 14 mai 2015, Anatolie Focșa a activat în cadrul Primăriei orașului Căușeni, dar primarul a refuzat să-i ofere birou de serviciu, pentru exercitarea atribuțiilor funcției deținute. Mai mult, Anatolie Focșa, în perioada 04 februarie 2015 – 14 mai 2015, a înregistrat mai multe cereri, adresate Primarului orașului Căușeni, prin care a solicitat oferirea unui birou de serviciu, dar cererile lui Anatolie Focșa, au rămas fără răspuns.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că, în conformitate cu sesizarea Primarului orașului Căușeni, nr. 02/1 - 24 - 491 din data de 21 aprilie 2015, remisă Comisiei de Disciplină din cadrul Primăriei orașului Căușeni, Anatolie Focșa la data de 27 decembrie 2005, activând în calitate de jurist al Primăriei orașului Căușeni, în cadrul examinării cauzei civile la cererile de chemare în judecată, depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Aparatului Guvernului și Ecaterina Baltag împotriva Consiliului orașenesc Căușeni cu privire la anularea deciziei Consiliului orașenesc Căușeni, a comis careva abateri disciplinare, nefiind specificate exact, atribuțiile funcției, care au fost încălcate de către Anatolie Focșa.

Or, în cadrul cauzei civile la cererile de chemare în judecată depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Aparatului Guvernului și Ecaterina Baltag împotriva Consiliului orașenesc Căușeni cu privire la anularea deciziei Consiliului orașenesc Căușeni, Anatolie Focșa a reprezentat Consiliului orașenesc Căușeni, în bază de procură, dar nu în calitate de jurist al Primăriei Căușeni. Mai mult, conform fișei de post, în atribuțiile de serviciu al juristului Primăriei Căușeni, nu intra reprezentarea intereselor Consiliului orașenesc Căușeni, în instanțele de judecată.

Recurentul a motivat că, în conformitate cu Metodologia cu privire la elaborarea, coordonarea și aprobarea fișei postului, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 201 din 11 martie 2009, este interzisă introducerea în fișa postului, a sarcinilor și atribuțiilor, care nu țin de specificul autorității publice și/sau a subdiviziunii structurale, din care face parte funcția publică respectivă.

Recurentul Anatolie Focșa, a invocat că, instanța de apel eronat a concluzionat că, procesul verbal al ședinței Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, i-a fost adus la cunoștință lui Anatolie Focșa, prin intermediul oficiului poștal și a fost recepționat de acesta la data de 14 mai 2015. Or, Anatolie Focșa a menționat că, procesul verbal al ședinței Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, i-a fost adus la cunoștință lui Anatolie Focșa, în cadrul examinării prezentului litigiu. Iar, la data de 14 mai 2015, prin intermediul oficiului poștal, a recepționat, doar dispoziția Primarului orașului Căușeni, nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015 cu privire la destituirea din funcție, fapt recunoscut și de către pârâți, în instanța de judecată.

La fel, recurentul Anatolie Focșa a indicat că, instanța de apel eronat a statuat că, Anatolie Focșa a refuzat să ofere careva explicații în cadrul ședinței Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni din 27 aprilie 2005. Or, în cadrul acestei ședințe a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, recurentul a înaintat mai multe cereri, care urmau a fi soluționate. Recurentul a subliniat că, cererile adresate Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, în ședința din data de 27 aprilie 2005, au fost lăsate fără examinare. Totodată, doar după prezentarea lui Anatolie Focșa, a sesizării Primarului orașului Căușeni, nr. 02/1 - 24 - 491 din data de 21 aprilie 2015, recurentul Anatolie Focșa putea să se expună asupra acesteia.

Recurentul Anatolie Focșa, a mai invocat că, nu a fost înștiințat despre ședința din 28 aprilie 2015, a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni.

Mai mult, recurentul a indicat că, citația pentru ședința Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni din 07 mai 2015, Anatolie Focșa a recepționat-o la data de 08 mai 2015. Ori, citația pentru ședința din 07 mai 2015, a fost remisă pe adresa: orașului Căușeni, str. Ion Voda, 18, iar Anatolie Focșa locuiește în orașului Căușeni, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 69. Conform răspunsului I.S. "Poșta Moldovei" nr. 116,

scrisoarea recomandată cu nr. 59110, expediată de către Primăria orașului Căușeni, în adresa lui Anatolie Focșa, a fost înmănată, contra semnătură, la data de 07 mai 2015, lui Cernous Vladimir.

Recurentul a indicat că, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea de apel, cu referire la încălcarea prevederilor Regulamentului cu privire la Comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 201 din data de 11 martie 2009.

Totodată, recurentul Anatolie Focșa a specificat că, instanța de apel greșit a respins argumentele, cu referire la imposibilitatea sancționării lui Anatolie Focșa, prin prisma expirării termenului de prescripție. Or, ținând cont de faptul că, termenul de atragere la răspundere penală a expirat, la data de 27 decembrie 2007, la această dată se stinge și dreptul statului de a pedepsi și obligațiunea presupusului infractor de a suporta consecințele faptei sale.

Mai mult, recurentul a specificat că, sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterii, iar Anatolie Focșa a fost sancționat după mai mult 9 ani, de la data presupusei abateri disciplinare.

Recurentul a indicat că, instanța de apel eronat a constatat că, Anatolie Focșa a prejudiciat considerabil imaginea și prestigiul autorității publice, pe care o reprezenta în procesul civil. Ori, recurentul Anatolie Focșa în acea cauză civilă nu a reprezentat angajatorul său, Primăria Căușeni.

Recurentul a motivat că, instanța de apel eronat a interpretat și aplicat prevederile Codului electoral, și anume a aplicat eronat noțiunile de "candidat" și "concurrent electoral", precum și garanțiile conferite acestora, prin legislația internațională și cea națională.

Conform răspunsului Comisiei Electorale Centrale a RM nr. 8/189 din data de 28 august 2016, anexat la materialele cauzei civile, partidele și alte organizații social - politice desemnează candidați pentru alegeri, în conformitate cu statutele (regulamentele) lor și cu legislația în vigoare. Ulterior desemnării, persoana devine candidat, iar după adoptarea hotărârii de către organul electoral, privind înregistrarea candidatului în alegeri, persoana respectivă devine concurrent electoral.

Astfel, recurentul a subliniat că, conform procesului - verbal al ședinței Comitetului Executiv Politic al Partidului Politic "Partidului Socialiștilor din Republica Moldova" nr. 34 din 29 aprilie 2015, Anatolie Focșa a fost desemnat în calitate de candidat, la funcția de consilier raional, din partea acestei formațiuni politice. Iar, în corespundere cu demersul Partidului Socialiștilor din Republica Moldova nr. 3618 din 29 aprilie 2015, adresat Consiliului Electoral de Circumscripție Electorală Căușeni nr. 10, prin care au fost remise documentele pentru înregistrarea listei de candidați la funcția de consilier raional în Consiliul Raional Căușeni, la nr. de ordine 3 a Listei de candidați, este indicat Anatolie Focșa. Mai mult, în urma alegerilor locale generale din 14 iunie 2015, Anatolie Focșa a fost ales în calitate de consilier raional, în Consiliul Orășenesc Căușeni, din partea PSRM.

Recurentul Anatolie Focșa a menționat că, instanța de apel nu s-a expus, asupra faptului neprezentării lui Anatolie Focșa a raportului privind ancheta de serviciu, contrar punctului 45 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 201 din 11 martie 2009.

Recurentul a invocat că, instanța de apel a omis să se expună asupra faptului că, la 14 mai 2015, Anatolie Focșa a recepționat dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, contrar art. 210 alin. 1 Codul muncii și punctului 65-66 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, care prevede că, actul administrativ de sancționare se comunică funcționarului public sancționat, în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii, sub semnătură.

Totodată, recurentul Anatolie Focșa a indicat că, la concedierea lui Anatolie Focșa nu a fost consultat organul sindical, contrar prevederilor art. 87 alin. (1) din Codul muncii, iar în Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni nu a fost inclus un membru al comitetului sindical, contrar punctului 10 al Regulamentului cu privire la Comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 201 din 11 martie 2009.

Recurentul Anatolie Focșa a invocat că, instanța de apel incorect a aplicat principiului neretroactivității legii, or sesizarea primarului privind comiterea abaterii disciplinare de către Anatolie Focșa, a fost motivată, prin prisma actelor normative, inexistente la momentul comiterii abaterii disciplinare, și anume în baza Legii nr. 25 din 22 februarie 2008, care nu era în vigoare la 27 decembrie 2005.

La 12 aprilie 2018, în adresa intimaților, Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, a fost expediată copia recursului declarat de către Anatolie Focșa, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă, până la examinarea recursului, intimații, Primarul orașului Căușeni și Primăria Căușeni, nu au depus referință, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs declarate de către Anatolie Focșa.

Prin încheierea din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Anatolie Focșa, împotriva deciziei din data de 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Anatolie Focșa, urmează a fi admis, a casa decizia din data de 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție” și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, cu trimiterea spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, în baza dispoziției Primarului orașului Căușeni nr.03-1/114 din 08 iulie 2003, Anatolie Focșa a fost angajat în funcție publică, în calitate de jurist în cadrul Primăriei Căușeni (f.d.172 vol. I). Iar, prin sentința din 10 februarie 2014 a Judecătorei Căușeni, menținută prin decizia din 03 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 16 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, procesul penal, intentat împotriva lui Anatolie Focșa, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motive de nereabilitare, urmare a intervenirii termenului de prescripție (f.d.69-82 vol. I).

La fel, instanța de recurs menționează că, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, la data de 21 aprilie 2015, Primarul orașului Căușeni a sesizat Comisia de disciplină din Primăria Căușeni și a solicitat efectuarea anchetei de serviciu, privind evaluarea gradului de gravitate, a încălcărilor atribuțiilor de serviciu de către Anatolie Focșa, în exercitarea funcției de jurist al Primăriei Căușeni (f.d.67-68 vol. I). În baza raportului prezentat de secretarul comisiei și a procesului verbal nr.5 din 07 mai 2015, Comisia de disciplină a propus destituirea din funcție a juristului, Anatolie Focșa. Iar, prin dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, lui Anatolie Focșa i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, destituirea din funcție, în baza articolelor 86 (1), lit. z) din Codul muncii, art. 58 lit. g) și art. 64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public.

La 19 mai 2015, Anatolie Focșa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2016 a Judecătorei Căușeni a fost respinsă ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului material și moral.

Iar, prin decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Anatolie Focșa și menținută hotărârea din data de 10 octombrie 2016 a Judecătorei Căușeni, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție”, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului material și moral.

Instanța de recurs menționează că, prin definiție, litigiul individual de muncă este un conflict juridic din domeniul reglementării muncii, care poate fi soluționat în modul stabilit de lege, ale cărui părți sunt salariatul și angajatorul, și al cărui conținut constituie drepturile, obligațiile și interesele părților raportului individual de muncă, ce nu pot fi exercitate ca urmare a divergențelor nesoluționate dintre părți.

Dreptul funcționarilor publici la soluționarea litigiilor individuale de muncă derivă din însuși art.5 din Codul muncii, care asigură tuturor salariaților, fără excepție, dreptul la soluționarea litigiilor individuale de muncă.

Colegiul reține că, deși reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința lui, Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni a încălcat procedura de examinare a cauzei disciplinare, instanța de apel nu a verificat minuțios cele invocate de reclamant.

Instanța de recurs relevă că, cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, a avut loc în luna mai 2015, conform Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009.

Astfel, conform punctului 2 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din data de 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, Comisia de disciplină este o structură deliberativă, fără personalitate juridică, independentă în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, care are competență de a asigura cercetarea, atunci când este sesizată, a faptelor funcționarilor publici considerate ca abateri disciplinare și de a propune sancțiunea disciplinară aplicabilă sau clasarea cauzei, după caz.

Coroborând punctele 7, 9 și 10 ale Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din data de 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, instanța de recurs indică că, Comisia de disciplină este compusă din 5 membri, inclusiv un președinte și un secretar. Președintele comisiei este, de regulă, adjunctul conducătorului autorității publice, iar secretarul este funcționar din subdiviziunea resurse umane sau, după caz, persoana cu atribuții în domeniul gestionării resurselor umane ori funcționar din serviciul juridic din cadrul autorității publice respective. În componența comisiei de disciplină se include, în mod obligatoriu, un reprezentant al organului sindical din autoritatea publică respectivă. În cazul în care, în autoritatea publică respectivă nu este constituit organul sindical, în componența comisiei de disciplină se include un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici. În cazul în care, în cadrul autorității publice există mai multe organe sindicale, în componența comisiei de disciplină se includ reprezentanții tuturor organelor sindicale.

Respectiv, Colegiul conchide că, instanța de apel a omis să verifice dacă în cadrul Primăriei Căușeni este un organ sindical și dacă a fost inclus un membru al organului sindical al Primăriei Căușeni în cadrul Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni.

Instanța de recurs reiterează că, procedura cercetării faptei sesizată ca abatere disciplinară, este prevăzută de Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009.

Conform punctului 38 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, desfășurarea anchetei de serviciu

presupune: examinarea sesizării; audierea funcționarului public a cărui faptă constituie obiectul sesizării; audierea persoanei care a formulat sesizarea; culegerea informațiilor considerate necesare pentru rezolvarea cazului, prin mijloacele prevăzute de lege, inclusiv audierea oricăror alte persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului; administrarea probelor, precum și verificarea documentelor și a declarațiilor prezentate.

Instanța de recurs menționează că, o procedură disciplinară trebuie să asigure garanțiile unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, datorită caracterului și scopului sancțiunilor disciplinare care pot fi aplicate în urma unei proceduri disciplinare.

Or, Colegiul menționează că, instanța de apel urma să verifice dacă, în timpul examinării cauzei disciplinare a lui Anatolie Focșa, Comisia de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a participanților la procedura disciplinară și dacă lui Anatolie Focșa i-a fost acordată posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția sa, în cadrul cauzei disciplinare inițiate în privința lui.

Respectiv, Colegiul reține că, deși reclamantul Anatolie Focșa a invocat că, nu a primit sesizarea în baza căreia a fost inițiată cauza disciplinară în privința sa, instanța de apel nu a verificat această circumstanță. Or, instanța de apel nici nu s-a expus asupra faptului neprezentării lui Anatolie Focșa, a sesizării din 21 aprilie 2015, a Primarului orașului Căușeni prin care, a fost solicitată efectuarea anchetei de serviciu, privind evaluarea gradului de gravitate a încălcărilor atribuțiilor de serviciu de către Anatolie Focșa, în exercitarea funcției de jurist al Primăriei.

Mai mult, conform punctelor 43-44 ale Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din data de 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, după stabilirea locului, datei și orei desfășurării ședinței comisiei, președintele dispune citarea membrilor comisiei, funcționarului public a cărui faptă a fost sesizată, persoanei care a formulat sesizarea, precum și a altor persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului. Citarea se face de către secretar, cu cel puțin 2 zile lucrătoare înainte de ziua desfășurării ședinței comisiei. Citarea se face prin înștiințare scrisă, care se înmânează personal funcționarului public, cu semnătură de primire. În cazul imposibilității înmânării personale a înștiințării scrise, aceasta se expediază prin poștă, indicându-se locul, data și ora ședinței comisiei.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel a concluzionat eronat că, Anatolie Focșa a fost citat legal pentru ședința din 07 mai 2018, a Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni. Or, instanța de apel nu a dat apreciere răspunsului I.S. "Poșta Moldovei" nr. 116, în care este indicat că, scrisoarea recomandată nr. 59110, expediată de către Primăria orașului Căușeni, în adresa lui Anatolie Focșa, a fost înmănată, contra semnătură, la data de 07 mai 2015, lui Cernous Vladimir (f.d.152 vol. I).

Totodată, punctul 45 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, indică expres că, concomitent cu

citarea, funcționarului public cercetat și membrilor comisiei, li se prezintă o copie a raportului privind ancheta de serviciu.

Colegiul menționează că, instanța de apel nu a dat nici o apreciere argumentului invocat de Anatolie Focșa, precum că, nu i-a fost prezentată ancheta de serviciu și nici nu a verificat dacă, rezultatele anchetei de serviciu au fost prezentate lui Anatolie Focșa.

Conform punctului 59 al Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11 martie 2009, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, lucrările fiecărei ședințe a comisiei de disciplină, se consemnează în scris în procese-verbale, care se semnează de membrii comisiei de disciplină. Procesul-verbal în care se conține propunerea comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sau clasarea cauzei se aduce la cunoștință, sub semnătură, funcționarului public cercetat și persoanei care a formulat sesizarea.

Colegiul conchide că, deși reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, nu i-a fost adus la cunoștință procesul verbal al ședinței Comisiei de disciplină din cadrul Primăriei Căușeni, instanța de apel a constatat că, procesul-verbal, în care se conține propunerea comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Anatolie Focșa, a fost recepționat abia la 14 mai 2015, prin intermediul oficiului poștal, de către Anatolie Focșa, fără a indica proba, administrată în cadrul litigiului dedus judecătii, care ar confirma acest fapt.

Totodată, instanța de recurs indică că, art. 87 alin. 1 Codul muncii, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, concedierea salariaților membri de sindicat, în cazurile stipulate la art.86 alin.(1) lit. c), d), e), g) și h) poate avea loc, doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Colegiul conchide că, instanța de apel deși a indicat prevederea legală menționată supra, a interpretat greșit că, legea nu condiționează concedierea de existența acordul preliminar sau de consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Respectiv, instanța de apel urma să verifice dacă în cadrul Primăriei Căușeni este un organ sindical și dacă Anatolie Focșa a fost membru al acestui organ sindical, iar ulterior, instanța de apel urma să stabilească dacă organul sindical a fost consultat prealabil, în legătură cu concedierea lui Anatolie Focșa.

Instanța de recurs reține că, conform art. 46 (5) din Codul electoral, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, pe durata perioadei electorale, candidați nu pot fi concediați ori transferați la o altă muncă sau funcție, fără acordul lor, precum și nu pot fi trași la răspundere penală, arestați, reținuți sau supuși unor sancțiuni administrative, fără consimțământul organului electoral care i-a înregistrat, cu excepția cazurilor de infracțiuni flagrante.

Astfel, reclamantul Anatolie Focșa a indicat că, prin demersul Partidului Socialiștilor din Republica Moldova nr. 3618 din 29 aprilie 2015, adresat Consiliului

Electoral de Circumscripție Electorală raională Căușeni nr. 10 (f.d.49 vol. I), s-au remis documentele pentru înregistrarea listei candidaților la funcția de consilier raional în Consiliul Raional Căușeni, iar la numărul de ordine 3, a Listei de candidați, a fost indicat candidatul Anatolie Focșa. Iar, prin hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Căușeni, nr.10, a fost decisă înregistrarea candidaților la funcția de consilier raional, în Consiliul raional Căușeni din partea Partidului Socialiștilor din RM (f.d.205 vol. I).

Totodată, instanța de recurs reține că, conform răspunsului 8/189 din data de 29 august 2016 a Comisiei Electorale Centrale, partidele și alte organizații sociale politice desemnează candidații pentru alegeri în conformitate cu statutele (regulamentele) lor și cu legislația în vigoare, iar ulterior desemnării, persoana devine candidat pentru a participa în cadrul scrutinului care urmează să se desfășoare, iar după adoptarea hotărârii de către organul electoral privind înregistrarea candidatului în alegeri, persoana respectivă devine concurent electoral.

Colegiul conchide că, instanța de apel a omis să dea apreciere diferenței dintre noțiunile de „candidat electoral” și „concurrent electoral”, specificate în răspunsul 8/189 din 29 august 2016 a Comisiei Electorale Centrale. Această circumstanță este importantă, pentru a stabili relevanța aplicării în litigiul dedus judecătii, a art. 46 (5) din Codul electoral, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, care reglementa drepturile garantate ale concurenților electorali.

Conform art. 210 Codul muncii, în vigoare la data examinării cauzei disciplinare privind cercetarea faptei lui Anatolie Focșa, sesizată ca abatere disciplinară, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; termenul în care sancțiunea poate fi contestată; organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Instanța de recurs menționează că, reclamantul Anatolie Focșa a contestat dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, emisă în baza articolelor 86 (1), lit. z) din Codul muncii, art. 58 lit. g) și art. 64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public, prin care Anatolie Focșa a fost destituit din funcția de jurist al Primăriei Căușeni (f.d.51 vol. I).

Respectiv, Colegiul constată că, instanța de apel urma să examineze dacă, în dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, au fost indicate elemente obligatorii ale unui ordin de sancționare disciplinară. Instanța de recurs relevă că, instanța ierarhic inferioară a omis să se expună asupra lipsei indicării temeiurilor de fapt a aplicării sancțiunii; a termenului și organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătoriei Căușeni, din data de 10 februarie 2014, menținută prin decizia din 03 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 16 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, procesul penal, intentat împotriva lui Anatolie Focșa, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motive de nereabilitare, urmare a intervenirii termenului de prescripție (f.d.69-82 vol. I).

Totodată, Colegiul menționează că, instanța de apel, în consolidarea soluției oferite, a reiterat că, conform sentinței Judecătorei Căușeni, din 10 februarie 2014, Anatolie Focșa, în baza procurii nr.02/1-7-1 din 03 ianuarie 2005, reprezentând interesele Consiliului orășenesc Căușeni, în instanța de judecată, în cauza civilă nr. 2-588/06, intentată la cererea Oficiului Teritorial Chișinău al Aparatului Guvernului împotriva Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la anularea deciziei Consiliului orășenesc Căușeni nr.5/2 din 22.06.2005 „Cu privire la activitatea ÎM „Amenajare și Salubritate Căușeni”, în scopul de a obține câștig în cauza civilă enunțată, în cadrul ședinței de judecată din 27 decembrie 2005 a prezentat, ca probă, un raport fals, ce confirma faptul, că la ședința Consiliului orășenesc Căușeni din data de 26 iunie 2005, a fost pus în dezbatere raportul grupului de lucru, format prin decizia Consiliului orășenesc Căușeni din 31 martie 2005, în vederea efectuării unui control al stării de facto la ÎM „Amenajare și Salubritate Căușeni”, deși Anatolie Focșa știa cu certitudine că un așa raport nu a fost întocmit și grupul de lucru sus indicat, nici nu a activat, fapt care au servit drept probă și s-a soldat cu eliberarea din funcție a șefului ÎM „Salubritate și Amenajare”, Ecaterina Baltag.

În acest context, Colegiul concluzionează că, instanța de apel eronat a considerat că, prin sentința Judecătorei Căușeni, din 10 februarie 2014, prin care s-a constatat comiterea de către Anatolie Focșa a infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, a fost stabilit și faptul că, prin acțiunea lui Anatolie Focșa, a fost prejudiciată imaginea autorității publice angajatoare, Primăria Căușeni.

Respectiv, instanța de apel urma să stabilească care atribuții ale funcției publice de jurist în cadrul Primăriei Căușeni, au fost încălcate de către Anatolie Focșa și au dus la prejudicierea autorității publice angajatoare, Primăria Căușeni. Or, instanța de apel nu a stabilit cu certitudine dacă, la momentul comiterii presupusei abateri disciplinare de către Anatolie Focșa, în obligațiile de serviciu al juristului din cadrul Primăriei Căușeni, era inclusă și obligația de a reprezenta Consiliul orășenesc Căușeni, în instanța de judecată.

Instanța de recurs reiterează că, reclamantul Anatolie Focșa a invocat că, în cadrul cauzei civile la cererile de chemare în judecată depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Aparatului Guvernului și Ecaterina Baltag împotriva Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la anularea deciziei Consiliului orășenesc Căușeni, Anatolie Focșa a reprezentat Consiliului orășenesc Căușeni, în bază de procură, dar nu în calitate de jurist al Primăriei Căușeni.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în litigiul dedus judecății, urma a fi stabilit faptul dacă, Consiliului orășenesc Căușeni a eliberat o procură lui Anatolie Focșa, prin care să-l împuternicească să reprezinte Consiliului orășenesc Căușeni, în instanța de judecată, în cauza civilă nominalizată.

Mai mult, instanța de recurs reiterează că, deși subiectul examinării procedurii disciplinare intentate în privința lui Anatolie Focșa, a fost faptul că, la data de 27 decembrie 2005, Anatolie Focșa a prezentat în instanța de judecată, raportul fals, cu privire la dările de seamă ale conducătorilor ÎM „Apă-Canal Căușeni” și ÎM „Salubritate și Amenajare Căușeni” despre activitatea întreprinderilor în anul 2004 și sarcinile preconizate pentru anul 2005, instanța de apel nu a examinat acest raport. Or, la materialele cauzei nu a fost anexat raportul cu privire la dările de seamă ale conducătorilor ÎM „Apă-Canal Căușeni” și ÎM „Salubritate și Amenajare Căușeni”

despre activitatea întreprinderilor în anul 2004 și sarcinile preconizate pentru anul 2005, care se pretinde a fi fals sau o copie autenticată a acestui raport.

Conform art. 209 Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a remarca că, instanța de apel a omis să dea o apreciere argumentelor recurentului, Anatolie Focșa, cu referire la depășirea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Or, condițiile prestabilite la art. 209 alin. (1) și (2) Codul muncii sunt cumulative, astfel încât, sancțiunea disciplinară se aplică salariatului nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical și nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare.

Aici, se evidențiază că Codul muncii impune, sub sancțiunea decăderii din dreptul tragerii la răspundere disciplinară a salariatului, ca sancțiunea disciplinară să fie aplicată în interiorul termenului legal. Pentru respectarea acestui principiu, necesită a se face distincție între noțiunea de „comitere a abaterii disciplinare” și noțiunea de „constatare a abaterii disciplinare”. Astfel, acestea au repere de timp succesive, comiterea abaterii disciplinare fiind precedată de constatarea acestei abateri.

Prin urmare, pentru soluționarea justă a discrepanței, Colegiul consideră că, instanța de apel trebuie să deceleze momentul constatării abaterii disciplinare comise de Anatolie Focșa, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical și momentul comiterii abaterii disciplinare, fără includerea în aceste termene a duratei desfășurării procedurii penale.

De asemenea, instanța de recurs reține că, conform art. 4 Codul muncii, raporturile de muncă și alte raporturi legate nemijlocit de acestea sunt reglementate de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod, de alte legi, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii.

Art. 6 Codul civil, prevede că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Conform art. 6 alin. (2) al Codului civil, legea nouă este aplicabilă doar în situațiile juridice în curs de realizare la data intrării legii în vigoare.

Respectiv, Colegiul conchide că, instanța de apel urma a stabili, legea aplicabilă litigiului dedus judecății. Or, instanța de recurs reține că, dispoziția Primarului orașului Căușeni "Cu privire la destituirea din funcție" nr. 03 - 1/63 din 08 mai 2015, a fost emisă în baza articolelor 86 (1), lit. z) din Codul muncii, art. 58 lit. g) și art.

64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public.

Instanța de recurs subliniază că, deși instanța de apel a indicat că, reține că la momentul săvârșirii abaterii disciplinare era în vigoare Legea nr. 443 din 04 mai 1995 a serviciului public, abrogată la momentul examinării cauzei disciplinare, nu s-a expus asupra pertinentei aplicării acestor prevederi legale, la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința lui Anatolie Focșa, contrar principiului clarității hotărârii judecătorești.

La fel, instanța de recurs reține că, instanța de apel nu a verificat dacă a fost emis un ordin de anulare a ordinului de suspendare din funcție a lui Anatolie Focșa sau dacă în ordinul de suspendare din funcție a lui Anatolie Focșa a fost indicat termenul de suspendare.

Adițional, Colegiul reține că, pe parcursul examinării cauzei în fond, Anatolie Focșa a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea salariului, pentru perioada absentării forțate de la muncă, adică pentru perioada cuprinsă între 08 mai 2015 și data pronunțării hotărârii.

Conform art. 329 Codul muncii, în vigoare la data examinării litigiului dedus judecății, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Iar, art. 330 Codul muncii, în vigoare la data examinării litigiului dedus judecății, prevede că, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Respectiv, Colegiul conchide că, instanța de apel, în baza rolului diriguitor al instanței de judecată, urma să verifice care a fost salariul lui Anatolie Focșa, or la materialele cauzei lipsește un certificat cu privire la salariul reclamantului.

Conform jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces. Acest principiu este unul din elementele noțiunii mai largi de ”proces echitabil”, ce impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa, în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul ei (cauza Ankerl contra Suediei, hotărârea din 18 februarie 1997; cauza Niderost -Huler contra Suediei, hotărârea 1997-1/24 noiembrie 1997).

În contextul dat, instanța de recurs reține că, cele descrise supra indică la o examinare superficială a cauzei de către instanța de apel, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță, prin prisma prevederilor legale și fără a intra în esența litigiului dedus judecății, precum și a pretențiilor formulate de Anatolie Focșa.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor

judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemoțivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Anatolie Focșa, a casa decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea

din funcție” și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și a trimite spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale ale litigiului dedus judecății.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Anatolie Focșa.

Se casează decizia din 07 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Focșa împotriva Primarului orașului Căușeni și a Primăriei Căușeni, cu privire la anularea dispoziției nr.03-1/63 din 08 mai 2015 „cu privire la destituirea din funcție” și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nina Vascan